15/06/2021

Становище на Св. Синод на БПЦ-БП относно писмо на Конституционния съд за понятието “пол”



ДО ПРОФ. Д. Ю. Н. БОРИС ВЕЛЧЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С О Ф И Я

С Т А Н О В И Щ Е

НА СВЕТИЯ СИНОД НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

Относно: Конституционно дело № 6 от 2021 г. във връзка с Определение № 2 от 29.04.2021 г., с което Конституционният съд на РБ е отправил покана до

БПЦ – БП за становище по допуснатия за задължително тълкуване на чл. 6, ал. 2 и чл. 46, ал. 1 от Конституцията въпрос: Как следва да се разбира понятието „пол“ в Конституцията, и има ли то смисъл, различен от биологичния?

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД,

По решение на Св. Синод на БПЦ – БП представяме пред Конституционния съд настоящото становище.

Светият Синод на БПЦ – БП вече е имал повод да изрази официална публична позиция относно понятието „пол“ и „полова идентичност“ във връзка добилата известност Истанбулска конвенция, която в хода на обществената и парламентарна дискусия беше предмет на контрол за конституционосъобразност при упражняване на правомощията на КС по чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията. Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване и борба с насилието срещу жените и домашното насилие е обявена за противоконституционна с Решение № 13/2018 г. по к.д. № 3/2018 г.

Независимо, че в настоящото конституционно дело е поискано задължително тълкуване от КС на понятието „пол“ по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията, по същество въпросът се свежда отново до това как следва да се разбира понятието „пол“. Отговор на този въпрос КС даде в мотивите си в Решение № 13 от 2018 г., а именно, че биологичното обяснение на понятието „пол“ е единствено.

Последното беше повод за духовна удовлетвореност и радост за православните християни и мнозинството от българските граждани.

Въпросът, който е поставен за тълкуване относно понятието „пол“, надхвърля рамките на правната аргументация и засяга фундамента на човечеството – биологичната същност на човека и неговата духовна значимост.

Убедени сме, че въпросите относно пола, семейството, възпитанието на децата в съвременното общество са въпроси със стратегическа значимост не само за националната и конституционна идентичност на България, но и за съхраняването и бъдещето на човешкия род.

Позицията ни относно понятието „пол“, „полова идентичност“, „социален пол“ и други от това семантично единство, е изразена в становище на Св. Синод, подписано от Негово Светейшество Българския патриарх Неофит и

представено на 04.12.2018 г. в Брюксел на проведената по инициатива на Европейската комисия и под председателството на Комисаря по правосъдие, права на потребителите и равенство на половете г-жа Вера Юрова конференция на тема „Прекратяване на насилието срещу жените – равносметка и следващи стъпки”.

Становището на БПЦ – БП беше подкрепено и излезе като обща позиция на Комитета на представителите на Православните църкви в Европейския съюз (CROCEU). В този смисъл разбирането за понятието „пол“ и „полова идентичност“ е общоправославно, а не само на БПЦ – БП.

Представителите на БПЦ – БП на този международен форум при зададени въпроси в отговорите си представиха основни аргументи от Решението на Конституционния съд и изразяват позицията, че Решение № 13 от 2018 г. на КС, в чиито мотиви се тълкува понятието „пол“, е част от националната и конституционна идентичност на България по смисъла на чл. 4, параграф 2 от Договора за Европейския съюз, според който Европейският съюз зачита равенството на държавите-членки пред Договорите, както и националната им идентичност, присъща на техните основни политически и конституционни структури.

Практиката на КС относно ясните и недвусмислени понятия „пол“ и „брак“ в чл. 6, ал. 2 и чл. 46, ал. 1 от Конституцията е безпротиворечива.

Св. Синод не намира необходимост по този повод да възпроизвежда мотивите на решение № 13 от 2018 г. по к.д. № 3/2018 г., както и на Решение № 14/10.11. 1992 г. по к.д. № 14/1992 г., тъй като са публично известни, коментирани и възпроизвеждани от различни представители на юридическата общност.

Убедени сме, че КС, както и до сега, неизменно ще следва своята практика и ще съобрази в настоящото дело тълкуването в Решение № 13 от 2018 г. на понятието „пол“, направено по повод Истанбулската конвенция. Едно ново разбиране на КС относно понятието „пол“ би компрометирало понятието „конституционна идентичност“ и би застрашило предвидимостта и правната сигурност. Влагането на съдържание в понятието „пол“, различно от биологичното му разбиране, би „конституционализирало“ ново понятие, несъвместимо с българския обществен ред, непознато в националната ни правна система, и би прокарало идеи, несъвместими с изконни нравствени ценности и вярата на светата Православна църква, а източноправославното изповедание е част от националната и конституционна идентичност на

България. От друга страна едно ново разбиране на понятието „пол“ би означавало въвеждането по тълкувателен път на нов дискриминационен критерий в чл. 6, ал. 2 от Конституцията – пол, различен от биологичния.

По този повод само ще припомним и доразвием разбирането ни за понятието „пол“ в смисъла на чл. 6, ал. 2 и във връзка с разбирането за брака като съюз между мъж и жена по смисъла на чл. 46 от Конституцията. Накратко становището ни се изразява в следното.

За Св. Синод е неизменна библейската истина: „И сътвори Бог човека по Свой образ, по Божий образ го сътвори; мъж и жена ги сътвори“ (Битие 1: 27), „Плодете се и множете се (Бит. 1:28). От самото начало на сътворението на човека от неговия Творец – Бога наблюдаваме разделението на два пола – мъжки и женски и самата дума пол означава „половина“. Това е едно свойство, заложено от Бога. То е предпоставка за възникването на семейството като съюз на мъжа и жената, който се освещава в св. Тайнство Брак и чиято цел е взаимното спасение и освещение на вярващите мъж и жена чрез духовен подвиг в Христа и в създаването и възпитаването на деца. За Православната църква бракът е благодатен съюз между мъжа и жената, защото Бог е установил закон: „Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се прилепи към жена си; и ще бъдат двамата една плът“ (Бит. 2:24). Затова и апостол Павел казва за Брака „Тази тайна е велика“ (Еф. 5:32). Най-важно е да опазим семейството, защото демоничните сили се стоварват именно върху Божествения съюз на любовта. Новите идеологии за съществуването на пол, извън биологичния, се опитват преди всичко да отделят човека от Бога.

Човекът като мъж или жена е творение Божие и не е въпрос на личен избор. Така, както ние не можем да избираме своите родители, по същия начин не можем да избираме и своя пол – той е наша природна характеристика, която подлежи на освещаване в Църквата, и която до края на земните ни дни ни съпътства. За нас, християните, съществуването на биологичен пол по рождение не е ограничение, а е реална възможност за изява и осъществяване на човешката личност в общение с ближните. В цялото двухилядолетно православно Предание както мъжът, така и жената винаги са имали своето естествено, отредено от Бога място в християнското общество. Неслучайно според каноничното (вътрешно) право на Църквата разделението на два пола (мъжки и женски) е природна даденост, с която се съобразява и целият вътрешноправен ред в Църквата (вж. напр. пр. 62 на Пето-шестия вселенски събор – 691 г., което забранява на мъже да се

обличат като жени, както и обратното).

Божията благодат в Църквата не подменя природните свойства, а ги освещава, дава им възможност да се разкрият и осъществят в пълнота. Единствено в св. Църква мъжът и жената получават своето истинско, заслужено място и се осъществяват като личности в благодатно общение помежду си и с Бога. Такова е неизменното вековно учение на св. Православна църква, но това казва и здравият разум на огромното мнозинство от българското общество, както и цялата държавно-правна и историческа традиция в България от основаването на страната до днес. В заключение следва да отбележим, че само по себе си поставянето на подобен въпрос днес показва до каква степен грехът и порокът са повлияли на човешкото съзнание, така че да поставя казуси, които в близкото минало биха били невъзможни, немислими и невъобразими. Не бива да допускаме едно противоестествено мислене да подменя очевидни истини, както и самата действителност, защото това би било пагубно за нашия народ и за нашата Родина.

И накрая ще си позволим да припомним написаното от един от най-големите юристи-цивилисти на България и бивш Председател на Конституционния съд – проф. Живко Сталев в труда му „Нормативната сила на фактическото“, в който се съдържа правносъобразен и фактически оправдан отговор на поставения въпрос за тълкуване от КС.

Проф. Сталев пише следното: „Три са основните групи от обществени отношения, които постоянно присъствуват в регулираната от правото материя от възникването му до наши дни. Това са отношенията на семейство, на притежание и на йерархия (на власт и подчинение). Тях правото преднамира , а не създава, защото те са характерни и за периода без право, в който човекът е живял през преобладаващия период от своето съществуване (§. 6, бел. 1). Те имат биологична опора в три инстинкта: полов, хранителен и за съжителство, които и сега определят поведението на човека. Продължаващи вече 2 500 000 години, склонността към тях може да се счита за генетично програмирана, т.е. вродена. Това обяснява тяхното постоянно присъствие сред регулираната от правото материя, откак правото съществува. В този смисъл, те са естествени (природно дадени), неизкоренимии и вечни спътници на човека, докато той съществува като биологичен вид. Променлива може да бъде само уредбата, която правото дава на тези отношения, но не и тяхното съществуване. Опитът да бъдат отменени е утопична илюзия (§. 2, бел. 2)“.

Като пожелаваме благотворна работа на конституционните съдии, призоваваме над Вас Божието благословение и оставаме Ваш в Христа молитствувател,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД

ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

+ НЕОФИТ
bg-patriarshia.bg